

principe i svoju slobodu. Ne umišljena kakova religija, nego živa katolička religija, ne mora sa svojim principima nigdje da se sukobi s pozitivnim, objektivnim rezultatima moderne znanosti.

Za koga je pisana ova knjižica? Očito tek za pisca samoga. On je po svom uvjerenju na jedan čisto prirodno-znanstveni način, dao izražaja svojoj misli, da se vjera i znanost ne isključuju. A do tog mu je izgleda (str. 36.) jedino i bilo stalo. Jer da bi njegovi izvodi mogli imati kakovog jačeg utjecaja na one, koji drže, da se znanost i religija isključuju, — o tom, teško da će biti i pisac sam uvjeren.

Dr. A. Živković.

U. Talijski: Neobične pojave na kipu Gospe Presv. Srca Isusova u crkvi male braće u Dubrovniku. Dubrovnik 1926. Preštampano iz »Narodne Svijesti«, str. 68, 8°. — Prošle su se godine raširile po svim našim, naročito hrvatskim, krajevima vijesti o čudnim nekim pojavama na jednom kipu Bl. Dj. Marije u crkvi čč. otaca franjevacu u Dubrovniku. Pojave se sastojale u micanju očima i crtama lica Bl. Gospe.

O. Urban Talijski je tim povodom u ovoj brošuri iznio sve, što nas može zanimati: historijat kipa, svjedočanstva očevidaca, rezerviranost crkvene vlasti i njezin kritični stav u samoj stvari. Ali preč. je pisac upotrebio ovu priliku, da one, koji prate ovaj pojav, bilo sa simpatijom, bilo s negodovanjem, potakne na razmišljanje. Zato govori s mogućnosti odnosno nemogućnosti varke, o halucinaciji, iluziji i sugestiji, rješavajući prigovore, koji su već pali ili koji će još pasti na račun ovih pojava. A onda govori potanje o čudu i rješava poteškoće protiv čuda.

Kako je stvar zainteresovala naš svijet naročito u Dalmaciji, bit će svi O. Talijski vrlo zahvalni na ovim razmatranjima, koja dolaze u horu. Naročito je zorno njegovo razlaganje ob opstanku natprirodnih sila i o mogućnosti čuda. Dobar je i njegov odgovor na glavnu poteškoću protiv čuda (str. 58.).

Ne dijelim međutim mišljenja g. pisca o vrijednosti indukcije (str. 63.). Kad bi ona imala za se samo vjerojatnost, a ne izvjesnost, bili bi lišeni mogućnosti, da u izvjesnim stvarima dođemo do sigurnog, objektivnog suda. Vjerojatnost, pa makar i takova, »do koje moramo držati i ne smijemo je odbiti« (str. 60.), ne sili uma. A ako nema izvjesnosti, ono raspoloženje ljudske volje, sklonost ili nesklonost, postat će pogotovo jako u negativnom smjeru, te će čovjeka još više odbiti od pristanka uz natprirodnost pojava.

Dr. A. Ž.

Professor Dr. Ioannes Ledroit: Frühschein der Kultur. Bilder aus Vorgeschichte und Urzeit. Mit 73 Bildern. 8°, X + 258 SS. Freiburg i. Br. 1926., Herder & Co. Geb. in Leinwand M. 4. 80.

Kao što etnološka, tako i prehistorijska znanost stiže sve veću popularnost. U Njemačkoj zauzela je stalno mjesto u srednjim školama, obazirući se dakako gotovo isključivo na prehistorijske nalaze u domovini. Postaju dakle potrebni priručnici prehistorije, pisani za puk i za srednje škole. Takav eto priručnik hoće da pruži Ledroit. I tu je svrhu sigurno postigao. Tome su poslužile i pomogle nesamo slike, nego napose pučki